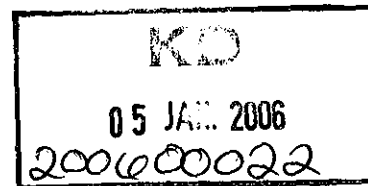

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Utdanningsavdelingen

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Deres ref.: Deres dato: Vår ref.: Saksbehandler: Dato:
 09.11.2005 2005/23911 FM-UA Cathrine Thjømøe 02.01.2006

**HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN – OPPLÆRING I
HELSEINSTITUSJONER OG BARNEVERNINSTITUSJONER**

Det vises til Utdannings- og forskningsdepartementets høringsbrev av 09.11.2005.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har følgende kommentarer til departementets alternativer.

Alternativ 1: Fylkeskommunalt ansvar for opplæring i både offentlig og private helseinstitusjoner.

Forslaget innebærer at fylkeskommunen der institusjonen ligger blir faglig-, juridisk- og økonomisk ansvarlig for opplæringen av pasientene.

Fylkesmannen mener at dette alternativet skaper den beste sikkerheten for at kvaliteten på opplæringen blir mest mulig lik, uavhengig av om institusjonen er offentlig eller privat. Utgangspunktet for ansvaret vil dermed bli det samme for alle som har rett til opplæring mens de er til behandling i helseinstitusjon. Dette mener vi er et vesentlig punkt for å skape et grunnlag for likhet i opplæringskvaliteten og rettsikkerheten.

Ved å avskaffe gjesteelevbegrepet, blir bostedsbegrepet også mer reelt. Ansvaret kan dermed lett plasseres der pasienten har sitt fysiske oppholdssted. Vi ser også at Fylkeskommunen allerede har kompetanse på området da de over lengre tid har hatt ansvaret gjennom opplæringsloven § 13-3a og § 13-2.

Fylkesmannen finner det også hensiktsmessig at ansvaret plasseres et sted, da dette kan gjøre tilsynsjobben i forhold til ansvarlig fylkeskommune, jf opplæringsloven § 13-10, mer oversiktlig enn den er på nåværende tidspunkt.

Vi ser dog at overnevnte ordning kan medføre en større økonomisk belastning for noen fylkeskommuner fremfor andre. Da dette skal dekkes under allerede eksisterende rammer, innebærer forslaget at midler må flyttes mellom fylkeskommuner, da noen vil ha et større økonomisk ansvar overfor private institusjoner enn andre fylkeskommuner.

Alternativ 2: Opplæringsansvaret i barneverninstitusjoner flyttes fra beboerens hjemfylkeskommune til fylkeskommunen der institusjonen ligger.

Det vises til drøftelse under alternativ 1, da Fylkesmannen legger det samme til grunn også her. Vi ser oss enige i at en evt. innføring av alternativ 1, må medføre likhet også for elever som er plassert på barneverninstitusjon. Da mye av den samme problematikken i forhold til å gjøre ordningen enklere og sikrere for bruker og yter, også foreligger her.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 22 00 35 00	Saksbehandler: Cathrine Thjømøe
Postboks 8111 Dep	Tordenskiolds gt	Telefaks: 22 00 38 90	Direkte telefon: 22 00 38 23
0032 OSLO	12	Internett:	E-post: postmottak@fmoa.no
	Inngang sjøsiden	www.fylkesmannen.no/OsloOgAkershus	Org.nummer: NO 974 761 319

Fylkesmannen ser dette som en meget gunstig løsning i forhold til å plassere det økonomiske ansvaret, da det har forekommet eksempler der krangel mellom fylkekommuner vedr hvem som er økonomisk ansvarlig har gjort at elevers opplæringsrett har blitt forsinket som følge av uenigheten.

Det vil dog påpekes at den som fatter vedtak om plassering i institusjon ikke gjennom denne løsningen bærer konsekvensene av sin plassering.

Alternativ 3: Helseforetakene får ansvaret for opplæringen i både helseforetakene og de private helseinstitusjoner.

Forslaget retter seg mot at staten, ved det regionale helseforetaket, blir faglig-, juridisk- og økonomisk ansvarlig for opplæring i de regionale- og i de private helseinstitusjonene.

Fylkesmannen finner ikke at denne løsningen skaper den samme klarhet som alternativ 1 og 2. Verken for bruker eller yter. Alternativ 1 og 2 vil i større grad skape likhet i opplærings situasjonen for de forskjellige brukerne. Fylkesmannen finner også at opplæringsretten vil være bedre ivaretatt ved at det forvaltningsnivå som har kompetansen på området, fortsetter med å ha det.

Fylkesmannen er enig i at en helhetstanke rund pasientens behov, både helsemessig og opplæringsmessig er et godt utgangspunkt. Vi finner dog at helhetstenkningen rundt pasienten blir ivaretatt ved det samarbeid som er helt nødvendig for å kunne tilrettelegge for opplæring av elever som er i en behandlingssituasjon.

De private institusjonene vil igjennom forslaget bli nødt til å forholde seg til mange foretak, dette er en uheldig virkning. Det er ikke gitt at alle som har rett til opplæring ved en privat institusjon er plassert ved institusjonen gjennom samme regionale helseforetak.

Vi føler også at opplæringsretten ikke må kunne oppfattes som et "behandlingstilbud". Skal staten være ansvarlig må det fremkomme et klart skille for når staten opptrer som behandler og når staten opptrer som opplæringsvirksomhet. Dette for at det skal bli et klart skille til de rettigheter pasienten/eleven til enhver tid vil ha gjennom opplæringsloven. For stor sammenblanding vil kunne pulverisere rettighetsbegrepet i opplæringsloven.

Alternativ 4: Opplæringsansvaret i barnevernsinstitusjonene flyttes fra hjemfylkeskommune til staten.

Da Fylkesmannen ikke finner å kunne gi tilslutning til alternativ 3, legges drøftelsen ovenfor også til grunn under alternativ 4.

Alternativ 5: Videreføring av dagens ordning når det gjelder opplæringsansvaret i private helseinstitusjoner.

Fylkesmannen mener at utgangspunktet for opplæringsansvaret for personer som er plassert ved en helseinstitusjon må være det samme uansett om institusjonen er privat, finansiert ved offentlige midler, eller om institusjonene er offentlig.

I de fleste tilfeller skjer plassering ved private institusjoner som en direkte følge av at det offentlige ikke har behandlingsplasser nok ved offentlige behandlingsinstitusjoner, og av den grunn er nødt til å kjøpe behandlingsplasser. Fylkesmannen opplever at dette spesielt gjelder pasienter under behandling for rusmisbruk. Det kan ikke være meningen at opplæringsretten

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

skal være mer "kronglete og komplisert" å få utløst for disse rettighetshaverne, enn den hadde vært hvis de hadde fått behandling ved et offentlig helseforetak. Hvis departementet legger opp til at det skal være en forskjell må også de midler som skal til for å sikre at opplæringsretten blir ivaretatt være på plass.

Alternativ 6: Kommunalt ansvar for grunnskoleopplæringen og fylkeskommunalt ansvar for videregående opplæring i alle helseinstitusjoner og barnevernsinstitusjoner.

Fordelen ved dette alternativet er at kommunen helt klart har best kompetanse på grunnskolenivå og fylkeskommunen har best kompetanse på videregående. Skal dette kunne gjennomføres er det viktig at det fremkommer klare og uttømmende frist- og iverksettelsesregler slik at elevens rettigheter ikke kan bli gjenstand for kommunens/ fylkeskommunens mulighet til å spare midler.

Fylkesmannen konkluderer med følgende:

Alternativ 1 og 2 finner vi er de alternativer som på best mulig måte ivaretar likhet for loven, gir den enkleste praktiseringen for alle parter, og på best mulig måte plasserer et klart opplæringsansvar hos et forvaltningsnivå.

Med hilsen

Bjørg Ølstad
utdanningsdirektør

Cathrine Thjømøe
rådgiver